

ПЕРЕДЗВІН

СПЕЦІАЛЬНИЙ ВИПУСК

22 січня –

День
Соборності України

День Соборності — свято України, що відзначається щороку 22 січня в день проголошення Акту возз'єднання Української Народної Республіки й Західноукраїнської Народної Республіки, що відбулося в 1919 році. Офіційно в Україні День соборності відзначався з 1999 року.

Проголошення злуки.

Проголошення злуки було призначено на 12:00 години 22 січня 1919 року, тобто першу річницю проголошення четвертого універсалу про повну незалежність України.

22 січня було проголошено всенародним і державним святом. День видався погідний та гарний, з легким морозом. Київ був прикрашений національними синьо-жовтими прапорами, гербами. О 9:00 годині ранку в усіх церквах відправляли богослужіння. Головні торжества проголошення злуки проходили на Софійській площі. При вході з вулиці Володимирської на Софійську площу було зведено тріумфальну арку, прикрашену старовинними гербами. Рівно о 12:00 годині розпочалася урочиста церемонія проголошення Акта злуки. На масовому вічі посол Західноукраїнської Народної Республіки Л. Цегельський передав грамоту Національній Раді «Про об'єднання Західноукраїнської Народної Республіки з Великою Східною Україною» голові Директорії Володимирі Винниченку.

Історія свята.

Ідея соборності бере свій початок від об'єднання давньоруських земель навколо князівського престолу в Києві, а її філософське коріння сягає часів Візантії. Протягом віків її практичним втіленням займались українські гетьмани Богдан Хмельницький, Іван Мазепа, Петро Дорошенко, Пилип Орлик. У XVIII — початку XX ст., коли українські землі були поділені між сусідніми державами: Польщею, Московією, Румунією, Австро-Угорщиною, ця ідея знайшла своє відображення у працях кращих вітчизняних мислителів, оскільки для боротьби за свої національні інтереси Україні була вкрай важливою територіальна єдність.

В результаті ухвалення III Універсалу Української Центральної Ради 7 листопада 1917 р. була проголошена Українська Народна Республіка, до складу якої увійшло 9 українських губерній. Під впливом цих подій в жовтні 1918 р. у Львові представники західноукраїнських політичних партій створили Українську Національну Раду, а 19 жовтня того ж року було проголошено утворення Західноукраїнської Народної Республіки. Відтоді між урядами УНР і ЗУНР велися переговори про втілення ідеї соборності. 1 грудня 1918 р. у Фастові був підписаний «Передвступний договір» про об'єднання УНР і ЗУНР, у якому було заявлено про непохитний намір в найкоротший строк створити єдину державу. Восени 1918 року після перемоги революції в Австро-Угорщині, на уламках монархії утворилися незалежні держави: Австрія, Угорщина, Польща, Чехословаччина, Югославія, а також (як наслідок збройного повстання 1 листопада 1918 року у Львові та інших містах цього краю) Західноукраїнська Народна Республіка.

Уряд Західноукраїнської Народної Республіки — Державний секретаріат — у своїй зовнішній політиці під тиском народних мас та Галицької армії на перше місце поставив питання державного об'єднання з Наддніпрянською Україною. Досягнення державного об'єднання розглядалося, по-перше, як втілення в життя вікового прагнення українського народу до державної єдності, а, по-друге, як засіб об'єднати сили в боротьбі проти зазіхання Польщі на українські землі.

Проте голова Української Національної Ради Євген Петрушевич застерігав, що об'єднуватися з гетьманською Україною на даному етапі недоцільно, бо в «14 пунктах», оголошених американським президентом Вудро Вільсоном, народам Австро-Угорщини забезпечувалося право самовизначення, а Росія в той час розглядалася як єдиний народ. Отже, злука з гетьманською Україною загрожувала б Східній Галичині також опинитися в складі «єдиної Росії».

В умовах політичної і дипломатичної ізоляції уряд Західноукраїнської Народної Республіки звернувся за допомогою до демократичних утворень на східних землях України.

Забручанська Українська національна рада надіслала до Києва свою делегацію для переговорів із гетьманом Павлом Скоропадським. Після зміни влади переговори велися з Директорією. Вже 1 грудня членами Ради державних секретарів ЗУНР Лонгином Цегельським і Д. Левицьким у Фастові було укладено «передвступний договір» з Директорією УНР про «злуку обох українських держав в одну державну одиницю». 3 січня 1919 року Національна Рада УНР у місті Станіславі (Івано-Франківськ) схвалила закон про об'єднання Західноукраїнської Народної Республіки з Наддніпрянською Українською Народною Республікою в Народну Республіку. 21 січня 1919 р. в Хусті Всенародні збори ухвалили приєднати до Української Народної Республіки Закарпаття. Наступного дня у Києві в урочистостях з нагоди свята Злуки брала участь делегація — тридцять шість чоловік — Західної області УНР.

ДИРЕКТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ
РЕСПУБЛІКИ.

ІМЕНЕМ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ.
ДИРЕКТОРІЯ СПОВІЩАЄ НАРОД УКРАЇНСЬКИЙ ПРО ВЕЛИКУ ПОДІЮ
В ІСТОРІЇ ЗЕМЛІ НАШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ.

3-ГО СІЧНЯ 1919 РОКУ В М. СТАНИСЛАВОВІ УКРАЇНСЬКА
НАЦІОНАЛЬНА РАДА ЗАХІДНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБ-
ЛІКИ, ЯК ВПРАЗНИК ВОЛІ ВСІХ УКРАЇНЦІВ В АВОСТРІЙСЬКОЇ ІМ-
ПЕРІЇ І ЯК НАДІВЦІ ІХНІ ЗАКОНОДАВЧИ ЧИННИК, ТОРЖЕСТВЕН-
НО ПРОГЛОСОСИЛА ЗЕМЛЮ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕС-
ПУБЛІКИ З НАДНІПРЬВЬСЬКОЮ УКРАЇНСЬКОЮ НАРОДНОЮ РЕСПУБЛІ-
КОЮ В ОДНОЦІЛЬНУ СУВЕРЕННУ НАРОДНУ РЕСПУБЛІКУ.

ВІТАЮЧИ З ВЕЛИКОЮ РАДІСТЮ ЦЕ ІСТОРИЧНЕ КРОК ЗА-
ХІДНІ БРАТІВ НАШИХ, ДИРЕКТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕС-
ПУБЛІКИ УХВАЛИЛА ТУДО ЗЕМЛЮ ПРИЙТИ І ЗДІЙСНИТИ НА УМОВАХ,
ЯКІ ЗАЗНАЧЕНІ В ПОСТАВОВІ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОД-
НОЇ РЕСПУБЛІКИ ВІД 3-ГО СІЧНЯ 1919 РОКУ.

ОДНІНІ ВО КДМНО ЗЕМЛЮВАТЬСЯ СТОЛІТНІМ ОДІРВАНІ ОД-
НА ВІД ОДНОЇ ЧАСТИНИ ІДНОЇ УКРАЇНИ - ЗАХІДНО - УКРАЇНСЬ-
КА НАРОДНА РЕСПУБЛІКА / ГАЛІЦЬКА, БУКОВИНА, І УГОРСЬКА
УКРАЇНА / І НАДНІПРЬВЬСЬКА ВЕЛИКА УКРАЇНА.

ЗДІЙСНИЛИСЬ ВІКОВІЧНІ МРІЇ, ЯКИМИ ЖИЛИ І ЗА ЯКІ
УМІРАЛИ КРАЦІ СКАЖІ УКРАЇНИ.

ОДНІНІ Є ОДНА НЕЗАЛЕДНА УКРАЇНСЬКА НАРОДНА РЕС-
ПУБЛІКА.

ОДНІНІ НАРОД УКРАЇНСЬКИЙ, ВІЗВОЛЕНА ЖОВТУЮМ
ПОРЯДОМ СВОЇХ ВЛАСНИХ СИЛ, МАЄ ЗМОГУ ОС'ЄДНАТИТИ ДРУ-
ГИМИ ЗУСИЛКАМИ ВСІХ СВОЇХ СІМІВ БУДОВАТИ НЕПРОДІЛНУ
САМОСТІЛЬНУ ДЕРЖАВУ УКРАЇНСЬКУ НА БЛАГО І ЧАСТІ ВСЬО-
ГО ІІ ТРУДОВОГО ЛОДУ.

22 СІЧНЯ 1919 РОКУ
У М. КИЇВІ.

ГОЛОВА ДИРЕКТОРІЇ

В. Винниченко

ЧЛЕНИ ДИРЕКТОРІЇ

А. Духович

Григор
Сидоренко

ЧЛЕН - СЕКРЕТАРЬ

Ф. Шкляр

КЕРУЮЧИ СПРАВАМИ ДИРЕКТОРІЇ

І. М. Коцюбинський